

ความรู้ความเข้าใจและแรงจูงใจในการตัดสินใจออมเงินผ่านกองทุนการออมแห่งชาติ
ของสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์

Understanding and Motivation for Savings Decision Through the National
Savings Fund Among Network Members of Baan Munkong in Nakhon Sawan

วริศรา เหล่าบำรุง^{1*}, ลักขมี งามมีศรี² และ นราธิป ภัคดีจันทร์³

Varisara Lawbaumrung^{1*}, Luksamee Ngammesri², and Narathip Pakdeejan³

^{1,2,3}คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

^{1,2,3}Faculty of Management Sciences, Nakhon Sawan Rajabhat University

*Corresponding author, email: luxlek@hotmail.com

Received: 12 Mar 2024, Revised: 15 Apr 2024, Accepted: 16 Apr 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) 2) เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการออมเงินผ่าน กอช. 3) เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจออมเงินผ่านกอช. 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. แรงจูงใจในการออมเงินกับการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช. เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่เป็นสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคง จำนวน 380 คน ใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. และระดับแรงจูงใจในการออมเงินผ่าน กอช. โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับการตัดสินใจในการออมเงินโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. กับแรงจูงใจในการออมเงินและการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช. มีความสัมพันธ์บวกระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. และแรงจูงใจในการออมเงินที่มีต่อการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช. แต่ความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำถึงต่ำมาก

คำสำคัญ: การออมเงิน, กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.), เครือข่ายบ้านมั่นคง

Abstract

This research aimed to evaluate the understanding of the National Savings Fund (NSF) among members of the Baan Munkong Network in Nakhon Sawan Province, Thailand. Specifically, it sought to 1) assess the level of knowledge and understanding of the NSF, 2) examine the motivation levels for saving money through the NSF, 3) evaluate the decision-making processes regarding savings through the NSF among network members, and 4) investigate the relationship of members' knowledge of the NSF, their motivation to save, and their savings decisions. Utilizing a quantitative research design, data were collected from a sample of 380 individuals. Analytical tools included frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The findings indicated that the level of knowledge and understanding of the NSF among members was moderate. Similarly, the motivation to save money through the NSF was also rated as moderate. However, the overall decision-making level regarding saving money through the NSF was considered high. There was a positive correlation between the level of knowledge and understanding of the NSF, the motivation to save money, and the decision to save money through the NSF. Nonetheless, the strength of this relationship ranged from low to very low, suggesting that while some correlation exists, it is not strong enough to imply a significant predictive relationship.

Keywords: Saving Money, National Savings Fund (NSF), Baan Munkong Network

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การออมเงินเป็นการวางแผนการเงินในรูปแบบหนึ่ง ด้วยการเก็บรักษาเงินในวันนี้เพื่อเป็นเงินสะสมไว้ใช้จ่ายในอนาคต ให้มีเงินที่เพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อนว่าจะเกิดขึ้น และใช้จ่ายยามเกษียณอายุ หากมีรายได้มากกว่ารายจ่าย ส่วนที่เหลือจะเป็นเงินออม บุคคลจะนำไปลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงิน (Financial assets) และสินทรัพย์ต่าง ๆ (Physical assets) หรือเพื่อลดจำนวนหนี้สินซึ่งจะส่งผลให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มพูนขึ้น ดังนั้น การออมเงินจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนาและการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ส่งผลต่อระดับรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคลในประเทศ และผลจากการเพิ่มขึ้นของเงินออมจะทำให้ประเทศมีเงินลงทุนในกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น เกิดการจ้างงาน การผลิตสินค้าและบริการ รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น

ดังนั้น การวางแผนการออมจึงมีความสำคัญ ซึ่งต้องมีระบบแบบแผน ระเบียบวินัยในการเก็บออม โดยเฉพาะการออมก่อนเกษียณอายุที่จะเป็นหลักประกันให้กับชีวิตของบุคคลในอนาคต

ปัจจุบันภาครัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของการออมเพื่อเกษียณอายุ โดยในประเทศไทย จะมีรูปแบบการออมเงินในวัยเกษียณอายุที่ครอบคลุมภาคประชาชน ตามทฤษฎีของระบบบำนาญ ที่ธนาคารโลกนำมากำหนดรูปแบบการออมเพื่อรองรับการใช้ชีวิตภายหลังเกษียณอายุ ภายใต้ทฤษฎีเสาหลัก 5 ต้น (The Five Pillar Framework) ได้แก่ เสาหลักที่ 0 (Pillar 0) เงินช่วยเหลือแบบให้เปล่าแก่ผู้สูงอายุ เสาหลักที่ 1 (Pillar 1) บำนาญภาคบังคับที่กำหนดผลประโยชน์ที่จะได้รับหลังเกษียณ เสาหลักที่ 2 (Pillar 2) บำนาญภาคบังคับที่กำหนดจำนวนเงินสะสมเพื่อรองรับการเกษียณ เสาหลักที่ 3 (Pillar 3) บำนาญภาคสมัครใจที่กำหนดจำนวนเงินสะสมเพื่อรองรับการเกษียณ และเสาหลักที่ 4 (Pillar 4) ทรัพย์สินอื่นและการเข้าถึงสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อรองรับการใช้ชีวิตหลังเกษียณ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2557) ซึ่งเสาหลักที่ 0 ถึง 2 นั้นประเทศไทยได้มีการจัดตั้งมาเป็นเวลานาน และจะเห็นได้ว่าเสาหลักดังกล่าวนี้ ประชาชนที่ไม่ได้เป็นข้าราชการหรือพนักงานเอกชนจะไม่มีระบบหรือสวัสดิการอะไรมารองรับ รัฐบาลจึงเห็นช่องว่างของบำนาญภาคสมัครใจที่กำหนดจำนวนเงินสะสมเพื่อรองรับการเกษียณ ซึ่งก็คือ เสาหลักที่ 3 เป็นการออมเงินจากความสมัครใจของประชาชนที่เป็นแรงงานนอกระบบ ดังนั้น รัฐบาลจึงได้จัดตั้งกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. 2554 มีอำนาจหน้าที่เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิกและเพื่อเป็นหลักประกันการจ่ายบำนาญ และให้ประโยชน์ตอบแทนแก่สมาชิกเมื่อสิ้นสมาชิกภาพ ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง โดยรัฐบาลจะร่วมสมทบเงินส่วนหนึ่งให้ประชาชนจนถึงอายุ 60 ปี เพื่อให้มีเงินเดือนหรือบำนาญเอาไว้ใช้ในยามชรา

อย่างไรก็ตาม การรับรู้ ความเข้าใจและความสนใจของการออมผ่าน กอช. นี้ยังมีน้อยมากในกลุ่มแรงงานนอกระบบบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคง (จากการสัมภาษณ์ อร่ามศรี จันทร์สุขศรี, ประธานเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์, 20 สิงหาคม 2565) ปัจจุบันสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงจะออมเงินโดยฝากแบบออมทรัพย์กับคณะกรรมการขององค์กรชุมชน บ้านมั่นคงที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ โดยสมาชิกองค์กรชุมชนฯ จะฝากเงินคนละ 100 บาทต่อเดือน และมีการเฉลี่ยจ่ายเงินปันผลให้ทุกวันสิ้นปี แต่จากผลการศึกษาของ วิจิต เอียงออน และคณะ (2563) พบว่า ปัญหาในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์โครงการบ้านมั่นคงยังขาดการวางแผนการทำงานที่ดี การบันทึกบัญชีของสหกรณ์ยังไม่เป็นปัจจุบัน และไม่สามารถนำส่งงบการเงินได้ทันตามเวลาที่กฎหมายกำหนด เจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านการบัญชีและขาดประสบการณ์ในการทำงานด้านการบัญชี และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปรียา สมพีช และคณะ

(2561) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการด้านการเงินและการบัญชีของสหกรณ์เคหสถานชุมชนริมคลองลาดพร้าว ได้แก่ เจ้าหน้าที่สหกรณ์เคหสถานขาดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบบัญชีเบื้องต้น ไม่มีเจ้าหน้าที่บัญชีในการจัดทำบัญชีเนื่องจากมีงบประมาณไม่เพียงพอ และคณะกรรมการสหกรณ์มีเวลาจำกัดเพราะต้องใช้เวลาประกอบอาชีพ ไม่มีรายได้ประจำ ส่งผลให้ไม่มีเวลาในการศึกษาหาความรู้ในเรื่องการเงินและบัญชี ดังนั้น ปัญหาดังกล่าวนี้จึงอาจจะส่งผลกระทบต่อความไม่มั่นคงทางการเงินและขาดความเชื่อมั่นในการออมเงินของสมาชิกฯ กับเจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ที่ดูแลการเงินของสมาชิก ด้วยเหตุนี้ ทางคณะกรรมการเครือข่ายบ้านมั่นคงฯ จึงมีความสนใจให้สมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงฯ ได้เปลี่ยนรูปแบบการออมเงินแบบเดิมไปออมเงินกับ กอช. ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นคงตลอดชีวิตด้วยการออมเงินกับหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากการออมที่มีความยืดหยุ่นสูง เริ่มต้นออมขั้นต่ำ 50 บาท ไม่จำเป็นต้องออมทุกเดือน หากมีเงินน้อยก็ออมน้อยได้ หรือมีเงินมากก็ออมมาก และให้ผลตอบแทนไม่น้อยกว่าดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะ 12 เดือน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจและแรงจูงใจในการตัดสินใจออมเงินผ่านกองทุนการออมแห่งชาติของสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อที่จะเป็นประโยชน์ต่อเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์และเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดอื่น ๆ ในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมการออมเงิน สำหรับการพัฒนาและสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจออมเงินให้กับสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงให้มีการวางแผนการเงิน สร้างหลักประกันสำหรับการใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุใน กอช. ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในอนาคตซึ่งเป็นอีกทางเลือกหนึ่งด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. ของสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการออมเงินผ่าน กอช. ของสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์
3. เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช. ของสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. กับแรงจูงใจในการออมเงินผ่าน กอช. ของสมาชิกฯ กับการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช. ของสมาชิกฯ

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง การรวบรวมความคิดของมนุษย์จากการได้ยิน ได้ฟัง ได้คิดหรือ การปฏิบัติ มาประมวลสาระจัดให้เป็นหมวดหมู่ โดยสามารถลำดับขั้นตอนได้อย่างชัดเจน และสามารถแสดงออกมาในเชิงพฤติกรรมที่วัดได้ ซึ่งระดับความรู้ความเข้าใจของแต่ละบุคคล จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องและแนวทางในการลำดับความสำคัญ โดย บลูม (Bloom, 1980, อ้างถึงใน แสงจันทร์ โสภากาล, 2550) ได้แบ่งระดับความรู้ความสามารถทางด้านสติปัญญา (Cognitive Domain) ออกเป็น 6 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 ความรู้ (Knowledge) ระดับที่ 2 ความเข้าใจ (Comprehensive) ระดับที่ 3 การนำความรู้ไปใช้ (Application) ระดับที่ 4 การวิเคราะห์ (Analysis) ระดับที่ 5 การสังเคราะห์ (Synthesis) และระดับที่ 6 การประเมินผล (Evaluation) ดังนั้น การวัดความรู้ความเข้าใจจึงเป็นการระลึกถึงประสบการณ์ที่เคยได้รับการเรียน การฝึกอบรม การบอกเล่า การศึกษาจากเอกสารและจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ โดย ไพศาล หวังพานิช (2543) ได้เสนอแนะว่า การตั้งคำถามเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของบุคคลควรประกอบด้วยคำถามในด้านต่อไปนี้ 1) คำถามความรู้ในเรื่อง เป็นการถามรายละเอียดของเนื้อหาข้อเท็จจริงในเนื้อหาต่าง ๆ 2) คำถามความรู้ในการดำเนินการ เป็นการถามวิธีปฏิบัติ แบบแผน ขั้นตอนหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ ดังนั้น การวัดความรู้ความเข้าใจจึงเป็นกระบวนการทางจิตวิทยา เป็นขั้นตอนที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ทำให้เกิดความเข้าใจ นำความรู้ไปวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผล

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งที่บุคคลถูกผลักดันหรือกระตุ้นจากสิ่งเร้าให้เกิดการกระทำ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของตนเอง ซึ่งมีทฤษฎีและการศึกษาเกี่ยวกับจูงใจจำนวนมาก โดยการวิจัยครั้งนี้จะกล่าวโดยสังเขปเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในตัวบุคคล ทฤษฎีนี้อธิบายถึงความต้องการหรือปรารถนาภายในของบุคคล กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม โดยบุคคลจะมีความต้องการที่แตกต่างกัน ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน เรียกว่า ทฤษฎีเนื้อหาของแรงจูงใจ เป็นที่ทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับ ได้แก่ ทฤษฎีการจูงใจด้านการมีอยู่ (Existence) ความสัมพันธ์ (Relatedness) และการเติบโต (Growth) หรือทฤษฎี ERG ที่พัฒนาโดย Clayton Alderfer (1969) สามารถประยุกต์ใช้เพื่อความรู้ความเข้าใจและแรงจูงใจในการตัดสินใจออมเงินผ่านกองทุนการออมแห่งชาติของสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคง จังหวัดนครสวรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความต้องการด้านการมีอยู่สะท้อนถึงความต้องการพื้นฐานของสมาชิกเครือข่ายในด้านการอยู่อาศัยและความปลอดภัยทางการเงิน ซึ่งรวมถึงการมีเงินออมเพื่อรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินและการลงทุนระยะยาวผ่านกองทุนการออมแห่งชาติ (Alderfer, 1969) ส่วนความต้องการด้านความสัมพันธ์ในบริบทนี้อาจหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง

สมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงและการรับรู้ถึงการสนับสนุนและความรับผิดชอบซึ่งกันและกันในการส่งเสริมการออมเงินและการลงทุนเพื่อความมั่นคงทางการเงินของชุมชน (Alderfer, 1969). การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการออมเงินและการลงทุนสามารถเพิ่มความรู้ความเข้าใจและแรงจูงใจในการเข้าร่วมกองทุนการออมแห่งชาติ และด้านการเติบโตนั้นจะช่วยให้เห็นความต้องการส่วนบุคคลในการพัฒนาและการเติบโตทางการเงิน เช่น การเพิ่มพูนความรู้ทางการเงินและการบริหารจัดการเงินออมอย่างมีประสิทธิภาพ (Alderfer, 1972) การตระหนักถึงประโยชน์ในระยะยาวของการออมเงินสามารถส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางการเงินและการลงทุน และการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในกองทุนการออมแห่งชาติ การรับรู้ถึงความสำคัญของการมีเงินออมสำหรับการเตรียมตัวสำหรับอนาคตและความไม่แน่นอนสามารถกระตุ้นให้สมาชิกมีแรงจูงใจในการออมเงินมากขึ้น

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of needs theory) เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ โดยมาสโลว์มองว่าความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้น เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้นต่อไป สามารถเรียงลำดับขั้นได้ 5 ขั้น ดังนี้ (Maslow 1970 : 170) ได้แก่ 1) ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) 2) ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Security or safety needs) 3) ความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ (ความต้องการทางสังคม) (Affiliation or Acceptance needs) 4) ความต้องการการยกย่อง (Esteem needs) 5) ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization) ดังนั้น หากสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคง ได้รับการตอบสนองความต้องการทางร่างกายแล้ว จะมีความต้องการในระดับขั้นที่สูงขึ้นโดยต้องการความปลอดภัยและมั่นคง ก็จะเป็นแรงจูงใจในการออมเงินมากขึ้นเพื่อให้ตนมีความมั่นคงในชีวิตมากขึ้น

ดังนั้น ทฤษฎีการจูงใจ ERG ของ Clayton Alderfer ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เหมือนกัน โดยเป้าหมายหลักที่สำคัญร่วมกันของทั้งสองทฤษฎี จะมีความสอดคล้องกันเกี่ยวกับการตอบสนองความต้องการของบุคคลทางด้านกายภาพ ด้านจิตใจ ด้านสังคม จึงได้ถูกนำมาใช้ในการอธิบายพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ว่ามีความต้องการหรือมีเป้าหมาย จึงตัดสินใจทำพฤติกรรมบางอย่าง เพื่อให้ความต้องการรู้สึกพอใจ เช่นเดียวกันกับพฤติกรรมการออมเงิน และยังมีการศึกษาทางประจักษ์ เช่น Wanous และ Zwany (1977) และการศึกษาต่อ ๆ ไปโดย Sheldon et al. (2001) ได้ให้หลักฐานที่สนับสนุนว่าการตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานสามารถส่งเสริมแรงจูงใจในการแสวงหาเป้าหมายที่เน้นการเติบโตระดับสูงขึ้นไปสู่การมีส่วนร่วมมากขึ้นในการออมเงินผ่านกองทุนการออมแห่งชาติ นอกจากนี้ มีงานวิจัยที่ศึกษาเป้าหมายของการออมเงิน (Saving goal) ที่เป็นไปตามลำดับขั้นความต้องการ โดย กอข้าว เพิ่มตระกูล. (2562) พบว่า เป้าหมายที่อาจจะสามารถกระตุ้นให้มนุษย์มีพฤติกรรมการออมเงินได้ คือ การตั้งเป้าหมายการออมเงินเพื่อความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณค่า และการตั้งเป้าหมายการออมเงินเพื่อความต้องการที่จะเข้าถึงศักยภาพของตนเอง และยังพบ

ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการออมเงินของบุคคลและการออมเงินจาก กอช. ได้แก่ รัชณี ปรีชา และปานแก้วตา ลักคนวานิช (2561) พบว่า แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีแรงจูงใจด้านวัตถุประสงค์ในการออมเงินมากที่สุด ส่วน วัฒนวงศ์ ยาศรี, กิติรัตน์ สีหพันธ์ และสมหมาย ชินนา (2561) พบว่า รูปแบบการส่งเสริมการออมของสมาชิก กอช. มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) การดำเนินการ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ สมาชิกต้องมีความตั้งใจปฏิบัติตามเงื่อนไข กองทุนต้องทำตามข้อตกลง สร้างความเชื่อมั่นและการเพิ่มสิทธิประโยชน์ และภาครัฐต้องให้การสนับสนุนและพัฒนากองทุน และจากการศึกษาของ เจน จงจันสี (2558) พบว่า แรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจสมัครเป็นสมาชิก กอช. พบว่า แรงจูงใจจากการได้รับผลตอบแทนจากกองทุน แรงจูงใจจากการได้รับเงินสมทบจากรัฐบาล แต่ต้องพิจารณาถึงสถานภาพ รายได้ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และเสถียรภาพทางการเมือง

ดังนั้น จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ สรุปได้ว่า แรงจูงใจ เป็นสิ่งที่บุคคลถูกผลักดันหรือกระตุ้นจากสิ่งเร้าให้เกิดการกระทำ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งแรงจูงใจเริ่มต้นจากความสนใจ กำหนดทิศทาง ความพยายาม ตั้งใจที่จะมุ่งสู่เป้าหมายและผลสำเร็จของเป้าหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรอิสระด้านแรงจูงใจ ได้แก่ หลักการดำเนินงานของ กอช. และสิทธิประโยชน์ที่สมาชิก กอช. จะได้รับเพื่อนำมาพัฒนาแบบสอบถามต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

การตัดสินใจ หมายถึง การเลือก ทางเลือกจากหลายทางเลือก โดยคาดหวังว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่เนื่องจากกระบวนการตัดสินใจนั้นจะต้องรู้แนวทาง หลักการ ทฤษฎีการตัดสินใจ เพื่อนำไปปรับใช้ในการตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนั้น แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ มีรายละเอียด ดังนี้

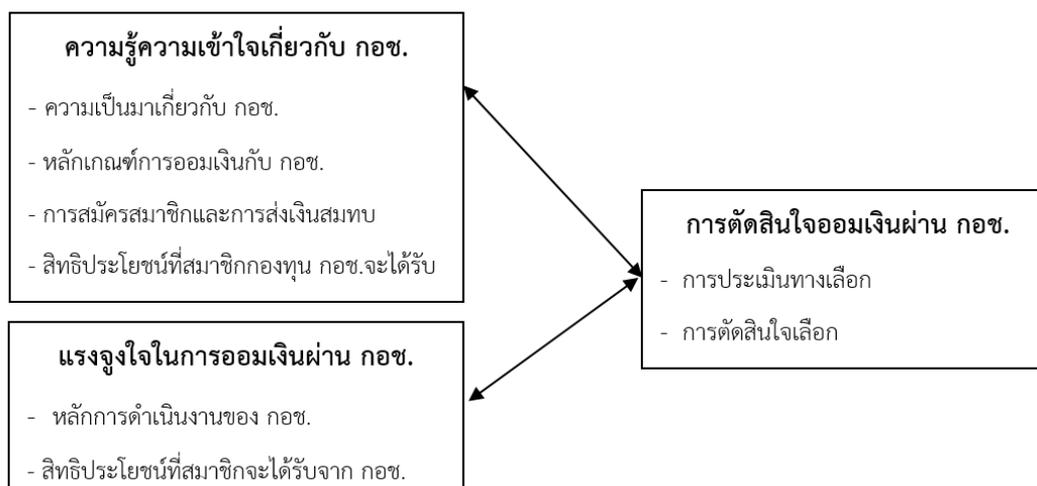
ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ (Decision Making Theory) ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งทฤษฎีการตัดสินใจ คือ Simon (1960) เป็นผู้เสนอทฤษฎีการตัดสินใจที่ว่ามนุษย์มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ได้กำหนดสมมุติฐานเกี่ยวกับการตัดสินใจอยู่ 3 ประการ ได้แก่ 1) ผู้ตัดสินใจมีข้อมูลไม่สมบูรณ์เกี่ยวกับสถานการณ์การตัดสินใจ 2) ผู้ตัดสินใจมีข้อมูลไม่สมบูรณ์เกี่ยวกับทางเลือกที่พอเป็นไปได้ และ 3) ผู้ตัดสินใจไม่สามารถและหรือไม่เต็มใจที่จะคาดการณ์ผลที่จะเกิดต่อเนื่องของแต่ละทางเลือก ซึ่งจากสมมุติฐานทั้ง 3 ข้อดังนี้ ได้เสนอแนวคิดการตัดสินใจโดย “ยึดความมีเหตุมีผลในขอบเขตจำกัด” ใช้ในการตัดสินใจในชีวิตหรือในการปฏิบัติงานประจำวัน เหตุผลที่มนุษย์ต้องตัดสินใจเช่นนี้ เนื่องจากมนุษย์มีขอบเขตจำกัดในแง่ค่านิยมและจะเป็นผู้แก้ปัญหาที่ละเรื่อง โดยจะนำข้อมูลมาใช้ในการแก้ปัญหาเป็นบางส่วนเท่านั้น ดังนั้น พฤติกรรมการตัดสินใจทั้งกลุ่มและบุคคล จึงควรมีการศึกษาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจและนำความรู้ที่ได้ศึกษาเพิ่มเติม นำประสบการณ์มาพิจารณาเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อแก้ไขปัญหาแล้วปฏิบัติ ส่วน Schiffman, and Kanuk. (1994) ได้กล่าวถึง

ตัวแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค โดยจะรวมความคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคและพฤติกรรมของผู้บริโภคซึ่งมีส่วนสำคัญ ได้แก่ 1) การนำเข้าข้อมูล (Input) 2) กระบวนการ (Process) 3) พฤติกรรมที่แสดงออก (Output) ส่วน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2552) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริโภคทำการค้นหา การคิด การซื้อ การใช้ การประเมินผลในสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจ และ Kotler (2003) ได้กล่าวถึง กระบวนการตัดสินใจซื้อ (purchase decision process) เป็นขั้นตอนที่เริ่มตั้งแต่การตระหนักถึงความต้องการเนื่องจากตัวผู้บริโภครับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและต้องการดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น จึงทำการค้นหาข้อมูลเพื่อทราบถึงสาเหตุและวิธีการแก้ปัญหา โดยทำการประเมินทางเลือกที่เหมาะสมกับตัวผู้บริโภคมากที่สุดเพื่อดำเนินการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการและทำการประเมินผลหลังการซื้อผลิตภัณฑ์และบริการ

จากแนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อจากนักวิชาการดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย 2 ชั้น ได้แก่ ชั้นประเมินทางเลือก และชั้นตัดสินใจเลือก เนื่องจากบุคคลจะมีการตัดสินใจซื้อโดยจะตระหนักถึงขั้นตอนการประเมินทางเลือกก่อนแล้วจึงตัดสินใจเลือก และอะไรเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้เกิดการตัดสินใจออมเงิน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากความเป็นมาความสำคัญของปัญหาและการทบทวนวรรณกรรม คณะผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ตามภาพที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้นำกรอบแนวคิดมากำหนดเป็นสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนการออมแห่งชาติของสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อการตัดสินใจออมเงินผ่านกองทุนการออมแห่งชาติของสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์

สมมติฐานที่ 2 แรงจูงใจในการออมเงินผ่านกองทุนการออมแห่งชาติของสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อการตัดสินใจออมเงินผ่านกองทุนการออมแห่งชาติของสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ สมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์ มีจำนวน 6,660 ครัวเรือน (สำนักงานเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์, 2565)

กลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณหาขนาดตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 โดยวิธีการของ Taro Yamane (1970, อ้างถึงใน ประสพชัย พสุนนท์, 2555) ได้ตัวอย่างจำนวน 378 ครัวเรือน และใช้การสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ แยกประชากรออกเป็นกลุ่มประชากรย่อย กำหนดชั้นภูมิตามแหล่งที่อยู่ของสมาชิกฯ จำแนกตามอำเภอทั้งหมด 15 อำเภอ จึงมีจำนวน 15 ชั้นภูมิ แสดงตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ขนาดตัวอย่างของแต่ละชั้นภูมิ

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนประชากร (ครัวเรือน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ครัวเรือน)	ลำดับ	อำเภอ	จำนวนประชากร (ครัวเรือน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ครัวเรือน)
1	เมือง	3,519	201	9	บรรพตพิสัย	375	22
2	โกรกพระ	249	15	10	ท่าตะโก	280	16
3	เก้าเลี้ยว	140	8	11	ไพศาลี	238	13
4	พยุหะคีรี	295	17	12	ตาคลี	285	16
5	ลาดยาว	325	18	13	หนองบัว	256	15
6	ชุมแสง	320	18	14	ตากฟ้า	189	11
7	แม่เปิน	26	2	15	แม่วงก์	115	5
8	ชุมตาบง	48	3	รวม		6,660	380

ที่มา : สำนักงานเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์, 2565

จากตารางที่ 1 แสดงขนาดตัวอย่างของแต่ละชั้นภูมิ เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่คำนวณได้ คือจำนวน 378 ตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีก 2 ครั้วเรือน รวมเป็น 380 ครั้วเรือน (คน) แล้วทำการเก็บข้อมูลโดยใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายของแต่ละชั้นภูมิ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยคำถามแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล โดยชนิดของคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบหลายตัวเลือก โดยในแต่ละข้อให้เลือกตอบได้เพียงข้อเดียว ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน จำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. ของสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย ความเป็นมาเกี่ยวกับกองทุนการออมแห่งชาติ หลักเกณฑ์การออมเงินกับกองทุนการออมแห่งชาติ การสมัครสมาชิกและการส่งเงินสมทบ สิทธิประโยชน์ที่สมาชิกกองทุน กอช. จะได้รับเป็นแบบสอบถามวัดระดับความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งมีเกณฑ์การเลือกตอบและให้น้ำหนักคะแนน โดยจะใช้ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert Scale ซึ่งมีเกณฑ์ในการประเมิน 5 ระดับ ข้อมูลเป็นมาตราวัดอันตรภาคหรือช่วง (Interval) โดยมีเกณฑ์การกำหนดระดับคะแนน (Likert, 1970) ได้แก่ ระดับคะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด ระดับคะแนน 4 หมายถึง มาก ระดับคะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง ระดับคะแนน 2 หมายถึง น้อย และระดับคะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ระดับแรงจูงใจในการออมเงินผ่าน กอช. ของสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย หลักการดำเนินงานของ กอช. สิทธิประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับจาก กอช. เป็นแบบสอบถามวัดระดับแรงจูงใจ ซึ่งมีเกณฑ์การเลือกตอบและให้น้ำหนักคะแนน โดยจะใช้ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบส่วนประมาณค่า โดยมีเกณฑ์การกำหนดระดับคะแนนเดียวกับส่วนที่ 2

ส่วนที่ 4 ระดับการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช. ของสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย การประเมินทางเลือก การตัดสินใจเลือก เป็นแบบสอบถามวัดระดับการตัดสินใจ ซึ่งมีเกณฑ์การเลือกตอบและให้น้ำหนักคะแนน โดยจะใช้ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบส่วนประมาณค่า โดยมีเกณฑ์การกำหนดระดับคะแนนเดียวกับส่วนที่ 2

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์ โดยได้รับความอนุเคราะห์จากคณะกรรมการเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัด

นครสวรรค์ เป็นผู้แจกแบบสอบถามแล้วรวบรวมข้อมูลให้ หลังจากนั้นจะนำแบบสอบถามมาตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการหาข้อมูลด้วยการค้นคว้างานวิจัยที่มีผู้ดำเนินการไว้แล้ว จากตำราวิชาการและบทความที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการรวบรวมในแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อบรรยายถึงลักษณะทั่วไปของกลุ่มที่ศึกษา รวมถึงการพิจารณาแจกแจงของกลุ่มที่ทำการศึกษา เริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยใช้สถิติพรรณนา (descriptive statistics) ในการอธิบายตัวแปรจากการคำนวณหาค่าร้อยละ ความถี่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร จากนั้นทำการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์เพื่อหาข้อสรุป เพื่อนำข้อสรุปที่ได้มาจัดทำเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์

สำหรับการแปลความหมายค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ใช้ตามเกณฑ์ทิศทางบวก และทิศทางลบ ดังนี้ (อภินิษฐ์ จันตะนี, 2549 : 7)

ค่าสหสัมพันธ์ .01 - .20 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

ค่าสหสัมพันธ์ .21 - .40 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ค่าสหสัมพันธ์ .41 - .60 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสหสัมพันธ์ .61 - .75 มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง

ค่าสหสัมพันธ์ .76 - .90 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง

ค่าสหสัมพันธ์ .91 - 1.00 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล เพื่ออธิบายคุณลักษณะและภาพรวมของตัวอย่างที่นำมาศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 65.00 มีอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 29.20 ระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 57.10 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 67.40 มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 73.90 และส่วนใหญ่มีจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 100 บาท ร้อยละ 55.00

ส่วนที่ 2 ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. ของสมาชิกฯ

ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. ของสมาชิกฯ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. ของสมาชิกฯ (n = 380)

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช.	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ความเป็นมาเกี่ยวกับ กอช.	3.38	0.56	ปานกลาง
หลักเกณฑ์การออมเงินกับกองทุนการออมแห่งชาติ	3.29	0.53	ปานกลาง
ผลรวมค่าเฉลี่ยการสมัครสมาชิกและการส่งเงินสมทบ	3.33	0.55	ปานกลาง
สิทธิประโยชน์ที่สมาชิกกองทุน กอช. จะได้รับ	3.17	0.41	ปานกลาง
ผลรวมค่าเฉลี่ยระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช.	3.29	0.35	ปานกลาง

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. ของสมาชิกฯ พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณารายด้านแล้ว พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง เมื่อเรียงตามค่าเฉลี่ยอันดับสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านความเป็นมาเกี่ยวกับกองทุนการออมแห่งชาติ ($\bar{X}=3.38$, S.D. = 0.56) รองลงมา คือ การสมัครสมาชิกและการส่งเงินสมทบ ($\bar{X}=3.33$, S.D. = 0.55) ด้านหลักเกณฑ์การออมเงินกับกองทุนการออมแห่งชาติ ($\bar{X}=3.29$, S.D. = 0.53) และด้านสิทธิประโยชน์ที่สมาชิกกองทุน กอช. จะได้รับ ($\bar{X}=3.17$, S.D. = 0.35) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ระดับแรงจูงใจในการออมเงินผ่าน กอช. ของสมาชิกฯ

ผลการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจในการออมเงินผ่าน กอช. ของสมาชิกฯ แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับแรงจูงใจในการออมเงินผ่าน กอช. ของสมาชิกฯ (n = 380)

ระดับแรงจูงใจในการออมเงินผ่าน กอช.	\bar{X}	S.D.	แปลผล
หลักการดำเนินงานของ กอช.	3.27	0.51	ปานกลาง
สิทธิประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับจาก กอช.	3.26	0.42	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระดับแรงจูงใจในการออมเงินผ่าน กอช.	3.27	0.39	ปานกลาง

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับแรงจูงใจในการออมเงินผ่าน กอช. ของสมาชิกฯ พบว่า ระดับแรงจูงใจในการออมเงินโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.27$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 2 ด้านมีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่ามีความใกล้เคียงกัน ได้แก่ ด้านหลักการดำเนินงานของ กอช. ($\bar{X}=3.27$, S.D. = 0.51) และด้านสิทธิประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับจาก กอช. ($\bar{X}=3.26$, S.D. = 0.42)

ส่วนที่ 4 ระดับการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช.ของสมาชิกฯ

ผลการวิเคราะห์ระดับการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช.ของสมาชิกฯ แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช. ของสมาชิกฯ (n = 380)

ระดับการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช.	\bar{X}	S.D.	แปลผล
การประเมินทางเลือก	3.30	0.53	ปานกลาง
การตัดสินใจเลือก	3.93	0.76	มาก
ค่าเฉลี่ยระดับการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช.	3.61	0.52	มาก

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช.ของสมาชิก เครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ระดับการตัดสินใจออมเงินโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.61$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายด้านแล้ว พบว่า ด้านการตัดสินใจเลือก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$, S.D. = 0.76) และด้านการประเมินทางเลือก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.30$, S.D. = 0.53)

ผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐาน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. กับแรงจูงใจในการออมเงินผ่าน กอช. ของสมาชิกฯ มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช. แสดงผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. แรงจูงใจในการออมเงิน และการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช.

ตัวแปร	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช.	แรงจูงใจในการออมเงิน	การตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช.
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช.	1	.385**	.184**
แรงจูงใจในการออมเงิน	.385**	1	.240**
การตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช.	.184**	.240**	1

**p < 0.01 (2-tailed)

ตารางที่ 5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. แรงจูงใจในการออมเงินผ่าน กอช. และการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช. ซึ่งมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 ในทางสถิติ จากตารางนี้ สามารถสังเกตเห็นความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญในทางสถิติระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. กับแรงจูงใจในการออมเงินและการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช. แสดงให้เห็นว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. และแรงจูงใจในการออมเงินที่มีต่อการตัดสินใจออมเงินผ่านกอช. แต่ความสัมพันธ์นั้นอยู่ในระดับต่ำถึงต่ำมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. ของสมาชิกฯ พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกอช. ของสมาชิกฯ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามที่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกล่าวถึงความรู้ระดับประถมศึกษา ว่ายังไม่ถึงระดับนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและประเทศตามบทบาทของตนเองได้อย่างเต็มที่

ระดับแรงจูงใจในการออมเงินผ่าน กอช. ของสมาชิกฯ มีระดับแรงจูงใจในการออมเงินผ่าน กอช. อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาก่อนหน้านี้ที่พบว่าการส่งเสริมการออมของกอช. มีผลต่อแรงจูงใจในการออมเงิน แต่ผลการศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาที่พบวาลิทธิประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับจาก กอช. เป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อการตัดสินใจสมัครเป็นสมาชิกกอช. ความแตกต่างอาจเกิดจากความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างและช่วงเวลาของการศึกษา สอดคล้องกับทฤษฎีการจูงใจของ Alderfer (1969) ด้านการมีอยู่ เนื่องจากสมาชิกฯ มีความต้องการพื้นฐานในด้านการอยู่อาศัยหรือด้านร่างกายก่อนแล้วจึงมีต้องการความปลอดภัยทางการเงิน และกำลังเริ่มนำไปสู่ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงด้วยกันในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์การออมเงินซึ่งกันและกันเพื่อความมั่นคงทางการเงินของชุมชน เพราะเป็นช่วงที่หน่วยงานภาครัฐเพิ่งเริ่มเข้ามาประชาสัมพันธ์การออมเงินผ่าน กอช. อย่างจริงจังให้กับสมาชิกฯ

ระดับการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช. สมาชิกฯ มีระดับการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช. อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าพวกเขามีความเต็มใจในการออมเงินผ่านกองทุน กอช. นี้ โดย Sheldon, Elliot, Kim, และ Kasser (2001) ได้ให้หลักฐานที่สนับสนุนการตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานว่าสามารถส่งเสริมแรงจูงใจในการแสวงหาเป้าหมายที่เน้นการเติบโตระดับสูงขึ้น แล้วนำไปสู่การออมเงินผ่าน กอช. มากขึ้น แต่ผลการวิจัยในครั้งนี้ในข้อคำถามย่อยด้านการประเมินทางเลือกเกี่ยวกับความเสี่ยงและผลตอบแทนก่อนการออมพบว่าอยู่ในระดับน้อย ซึ่งอาจบ่งชี้ว่ามีการขาดการประเมินที่เข้มข้นก่อนการตัดสินใจ สอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจของ Simon (1960) ได้เสนอแนวความคิดการตัดสินใจโดยยึดความมีเหตุมีผลในขอบเขตจำกัด เนื่องจากมนุษย์มีขอบเขตจำกัดในแง่ค่านิยมและจะแก้ปัญหาทีละเรื่อง โดยจะนำข้อมูลมาใช้ในการแก้ปัญหาเป็นบางส่วน ซึ่งอาจจะทำให้ผู้ตัดสินใจมีข้อมูลไม่สมบูรณ์เกี่ยวกับทางเลือกที่พอเป็นไปได้

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. แรงจูงใจในการออมเงินกับการตัดสินใจออมเงิน ผลการวิจัย พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกที่ระดับต่ำถึงต่ำมากระหว่างความรู้ความเข้าใจ แรงจูงใจในการออมเงินกับการตัดสินใจออมเงินผ่านกอช. ซึ่งแสดงว่าแม้จะมีความเกี่ยวพันกัน แต่อาจไม่ใช่ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงิน ซึ่งการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกฯ อาจจะเป็นผลมาจากการวางแผนด้านรายได้รายจ่ายหรือปัจจัยเศรษฐกิจก็ได้

สรุปได้ว่า แม้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. และแรงจูงใจในการออมเงินจะมีบทบาทต่อการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช. แต่ระดับของความสัมพันธ์นั้นไม่สูงนัก ซึ่งอาจบ่งบอกถึงความจำเป็นในการเพิ่มการสื่อสารและการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและแรงจูงใจให้มากขึ้น ตลอดจนการวางแผนและการประเมินผลอย่างรอบคอบก่อนการตัดสินใจออมเงิน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. ควรทำการประชาสัมพันธ์โดยส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับกองทุนผ่านช่องทางอื่น ๆ เช่น ทางคณะกรรมการบ้านมั่งคั่งของแต่ละชุมชนฯ ทางธนาคารที่รับออมเงิน และควรให้ความรู้ในระดับนำความรู้ไปประยุกต์ได้ เนื่องจากสมาชิกฯ ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา ทำให้มีทักษะพื้นฐานด้านการอ่านการเขียน ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมอยู่ในระดับพื้นฐานเท่านั้น ทั้งนี้หากสมาชิกฯ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กอช. เพิ่มมากขึ้น จะส่งผลให้เกิดการตัดสินใจเป็นสมัครสมาชิกมากขึ้น

2. ด้านระดับแรงจูงใจในการออมเงิน จากผลการวิจัย พบว่า ระดับแรงจูงใจในการออมเงินผ่าน กอช. ของสมาชิกฯ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหวัช้อย่อยการประเมินระดับความเสี่ยงและผลตอบแทนก่อนการออม เพื่อทราบระดับความพร้อมของตนเอง อยู่ในระบับน้อย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเน้นการส่งเสริมแรงจูงใจในการออมเงินให้เป็นที่ เป็นรูปธรรม สามารถปฏิบัติได้ โดยเฉพาะเกี่ยวกับผลตอบแทนที่คาดว่าผู้ออมเงินจะได้รับและความเสี่ยงที่จะสูญเสียเงินต้นมีมาน้อยเพียงใด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้ทำการศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงิน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจแรงจูงใจในการออมเงิน ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินผ่าน กอช. เช่น ทศนคติการออมเงิน วินัยด้านการออมเงิน เป็นต้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้กำหนดแนวทางในการส่งเสริมการออมเงินในกองทุนการออมแห่งชาติหรือออมเงินในรูปแบบอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กอข่าว เพิ่มตระกูล. (2562). *ความล้มพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเงินและเป้าหมายการออมใน ผู้ใหญ่วัยเริ่ม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจน จงจันสี. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจสมัครเป็นสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติ กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพฯ* (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฐิติ อุณยเกียรติ, ศรีรัฐ โกวงศ์ และ วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2565). ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม ฝ่ายปากเรือ ณ สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาชุมพร. *วารสารวิชาการและวิจัย สังคมศาสตร์*, 17(2), 227-239.
- ประสพชัย พสุนนท์. (2555). *การวิจัยการตลาด*. กรุงเทพฯ: ท้อป.
- ปรียา สมพีช, สุบัน บัวขาว, วรวิทย์ วุฒิ และ สิริมณฑิ์ พึ่งสังวาล. (2561). นวัตกรรมสื่อด้านการเงิน และบัญชีสำหรับสหกรณ์เคหสถาน. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 4(2), 80-93.
- รัชณี ปรีชา และ ปานแก้วตา ลัคนาวานิช. (2561). การตัดสินใจออมเงินผ่านกองทุนการออมแห่งชาติ ของแรงงานนอกระบบในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารวิชาการ Veridian E –Journal, Silpakorn University*, 11(2), 3261-3279.
- ลักษมี งามมีศรี และ ปราณิ์ ตปณียรวงศ์. (2566). การพัฒนาระบบการเงินบัญชีขององค์กรชุมชน บ้านมั่นคง. *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 13(2), 427-440.
- วัฒน์วงศ์ ยาศรี, กิติรัตน์ สีหพันธ์ และ สมหมาย ชินนา. (2561). รูปแบบการส่งเสริมการออมขอ สมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติในจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, 20(2), 115-129.
- วิจิต เอียงอ่อน, วัชรินทร์ อรรถศรีวร, มาลี แสงจันทร์, กัลยรัตน์ เจียมโฆสิต, วราภรณ์ ศรีบัณฑิต, ณวิ สิงหาตุ และ ยุทธนา พรรคอนันต์. (2563). แนวทางการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำบัญชี ของสหกรณ์โครงการบ้านมั่นคง จังหวัดจันทบุรี. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 6(1), 48-57.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ปริญ ลักษิตานนท์ และ ศุภร เสรีรัตน์. (2552). *การบริหารการตลาดยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2557). *การสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณให้คนไทย*. ฝ่ายวิจัย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์.

- สำนักงานเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์. (2565). ข้อมูลสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี 2565. นครสวรรค์ : สำนักงานเครือข่ายบ้านมั่นคงจังหวัดนครสวรรค์.
- แสงจันทร์ โสภากาล. (2550). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- อภิรักษ์ จันตะนี. (2549). วิจัยธุรกิจ. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- Alderfer, C.P. (1969). An empirical test of a new theory of human needs. *Organizational Behavior & Human Performance*, 4(2), 142–175. [https://doi.org/10.1016/0030-5073\(69\)90004-X](https://doi.org/10.1016/0030-5073(69)90004-X)
- Alderfer, C.P. (1972). *Existence, relatedness, and growth: Human needs in organizational settings*. New York: Free Press.
- Kotler, P. (2003). *Marketing management* (11th ed.). New York: Pearson Prentice Hall.
- Likert. (1970). *New Partterns of management*. New York: McGraw-Hill.
- Maslow, A.H. (1970). *Motivation and Personality* (2nd ed.). New York: Harper and Row.
- Schiffman, L. G. & Kanuk, L. L. (1994). *Consumer behavior* (5th ed.). Englewood Cliffs, New York: Prentice-Hall.
- Sheldon, K.M., Elliot, A. J., Kim, Y., & Kasser, T. (2001). What is satisfying about satisfying events? Testing 10 candidate psychological needs. *Journal of personality and social psychology*, 80(2), 325-339.
- Simon, H.A. (1960). *The new science of management decision*. Harper & Brothers. <https://doi.org/10.1037/13978-000>
- Wanous, J.P., & Zwany, A. (1977). A cross-sectional test of need hierarchy theory. *Organizational Behavior & Human Performance*, 18(1), 78–97. [https://doi.org/10.1016/0030-5073\(77\)90019-8](https://doi.org/10.1016/0030-5073(77)90019-8)